

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

LXXIII. An sub hac prohibitione comprehendantur puellæ cuiuscumque
ætatis, & etiam mente captæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

& in scriptis concedatur, & in libris Cancellaria eiusdem Ordinarii annotetur. Quod si predicti locorum Ordinarii per plures vices, vel in ulteriori gradu coniunctis, aut aliter, quam servata forma supradicta, licentias concesserint, vel permisserint, sciant se intentionis S. D. N. & sacra Congregationis transgressores iudiciumque reformident; Regulares autem penam in supradicto decreto contentam, ac si nullam licentiam obtinissent, eo ipso se noverint esse addictos, & arbitrio S. Congregationis, severius puniendos. Roma 12. Kal. Decembr. 1623.

8 Aduerte secundò, quod Religiosus afficiatur predicti decreti pœnis, etiam ob vnicum accessum; quia decretum loquitur de accedentibus sine licentia S. Congregationis, non autem de frequentantibus; Doctores, quos sequitur Rodrig. q. 45. art. 4. & Bonac. de claus. q. 3. punct. 5. n. 1.

9 Aduerte tertio, quod iisdem pœnis afficiatur Eques S. Ioan. Hierosolymitani, quia talis Eques est verè Religiosus; sic declarauit S. Cardinalium Congregatio, teste Campanili diu. Affuris Canon. rubr. 12. c. 16. n. 43. & Barb. de offi. & potest. Episc. 3. p. allegat. 102. n. 72.

10 Aduerte quarto, quod ex probabili dictis pœnis in conscientia non afficiatur Religiosus ante sententiam iudicis: quia de re satis dixi dub. 23.

11 Aduerte quinto, quod Religiosus (si sit exemptus, qualis hodie est ferè omnis) neque afficiatur censuris ab Episcopo contra Monialium Monasteria sine sua licentia adeuntes impositis, quia excommunicatio fertur solum in subditos. Quaranta verb. Monasteria Monialium, vers. dubitari. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 3. num. 23. Rodrig. tom. 1. qq. Regular. quest. 45. artic. 2. & Barbosa cit. alleg. 102. num. 70. contra Gratium part. 1. decis. lib. 2. cap. 49. num. 68. & alios. Quamvis hodie si loquatur Religiosus cum Moniali (etiam in Monasterio exempto Regularibus subiecto) sine licentia Episcopi puniri possit modo, quo dicebam cap. 14. dub. 5. sect. 1. ab Episcopo, ex decreto Greg. XV. in Bulla de exemptorum priuilegiis, ibi: Adhuc tam Regulares, quam seculares huiusmodi nullis priuilegiis, aut exemptionibus tueri se possint; quamvis si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, aut circa bonorum administrationem Monasteriorum Monialium, etiam Regularibus subiectarum, ab Episcopo loci similiter tanquam ad hoc Sedis Apostolica delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant. Idemque S. Cardinalium Congregatio censuit, & Urbanus VIII. 1624. approbavit, quia de re vide quæ dicebantur cit. c. 14. dub. 5. sect. 1.

DVBITATIO LXXII.

An ingredi Monasteria virorum sit prohibitum mulieribus.

SUMMARIUM.

- 1 Ingressi virorum Monasteria est prohibitum mulieribus ex motu Pij V. qui incipit, Regularium Personarum, & ex motu Gregorij XII. ubi gratia.
- 2 Afferuntur verba præcisæ motus Pij V.
- 3 Religiosi grauius peccant, si feminas in sua Monasteria admittunt, secus tamen est si admittant feminas licite ingredientes.

1 **R**ESPONDETUR affirmatiuè; patet ex Motu Pij V. qui incipit Regularium personarum, ubi Pontifex, postquam reuocauit omnes ingrediendi Monialium Monasteria facultates, etiam à Sede Apostolica mulieribus, quamvis Comitissis, Marchionissis, & Ducissis concessas, subdit: Distinctè prohibentes mulieribus predictis facultates, & licentias præter-

dentibus, sub excommunicationis lata sententia penam, postquam harum literarum notitiam habuerint, à qua non possunt, nisi à Romano Pontifice absolui, præterquam in mortis articulo, ne dictas domos, vel Monasteria ingredi audeant; & statim etiam subdit alias pœnas Religiosis illas admittentibus. Idem patet etiam ex Motu Gregorij XII. Vbi gratia, in quo Pontifex interdicat ingressum, siue fœminarum, siue virorum in Monasteria Monialium, ingressum fœminarum in Monasteria virorum, de quo Motu in præcedentibus dubitationibus satis iam dictum est.

Ex his sequitur, Religiosos grauius peccare admittendo fœminas in sua Monasteria; tum quia id ipsis in dictis Motibus specialiter interdicitur sub grauib. pœnis; tum quia cooperantur dicto fœminarum, quamvis secus dicendum sit, si admittant fœminas licite ingredientes; quia has admittere non prohibentur, nec peccato vili cooperantur.

DVBITATIO LXXIII.

An sub hac prohibitione comprehendantur puellæ cuiuscumque ætatis, & etiam mente captæ?

SUMMARIUM.

- 1 Puella, quæ sunt apta impudicitis, hoc est maiores decem annis, vel quæ sunt apte Matrimonio consummando, id est quæ sunt duodecim annorum, secundum nonnullos comprehenduntur in dictis prohibitionibus vide dicta dub. 30. & 31.
- 2 Mulierum nomine in pœnalibus comprehenduntur solum quæ vel impudicitis, vel matrimonio consummando aptæ sunt; at secus est in dictis prohibitionibus, in quibus Pius V. voluit comprehendere quas cumque ætates aptas ad rationis vsum, & mente captas pueres, etsi à peccato ista posteriores possint excusari.
- 3 Legis intelligentia desumenda est ex ratione legis, quæ est anima legis.
- 4 Puella minores septennio, maiores tamen sexennio secundum aliquos comprehenduntur in dicta prohibitionem.
- 5 Mulier ingrediens Religiosorum Monasterium, in quo scit hic & nunc nullum Religiosum esse, probabilius peccat mortaliter, & contrahit censuram; quia per accidens est in aliquo casu non violari finem legis.

RESPONDETUR, quod licet nonnulli, vt Llamas in Append. §. 13. ad fin. putent comprehendere tantum puellas, quæ sunt aptæ impudicitis, id est, quæ sunt maiores decem annorum; & alij, vt Sorbus in compendio priuileg. Mendicant in Annotat. n. 2. putent, comprehendendi tantum puellas quæ sunt aptæ matrimonio consummando, id est, quæ sunt duodecim annorum completorum, nisi malitia suppleat ætatem (tamen probabilis de hac re dicitur id, quod dixi dub. 30. & 31. de ingressu puerorum, & puellarum in Monasteria Monialium; quia prorsus utrobique est eadem ratio. Vide ibi.

Obiiciunt: Pius V. in dicto suo Motu, Regularium personarum, loquitur de mulieribus: at nomine mulierum præsertim in pœnalibus comprehenduntur solum; quæ impudicitis, vel matrimonio consummando aptæ sunt: ergo, &c. sic Llamas, & Sorbus in loc. sup. cit.

Respondetur, quod licet Pius V. in hoc suo Motu vltus sit nomine mulierum, reuerà tamen ob rationes in cit. dub. 30. dictas voluit comprehendere quasque ætates aptas ad rationis vsum, & mente captas pueres, quæ

quæ ad carnis peccatum possunt commouere (etsi ista posteriores mulieres defectu vsus rationis à peccato, & sic à censuris excusentur) quia legis intelligentia desumenda est ex ratione legis, quæ est anima legis, *l. cum ratio. ff. de bonis damnatis. mens autem legis in casu nostro est, vt occurratur periculo impudicitie: ergo, &c.* Et hoc quod dixi, adeo verum est, vt nonnulli putent comprehendere etiam puellas minores septennio, maiores tamen sexennio, sic *Rodr. in Exposit. dicti Motus Pij V. n. 12. & consensit Sorbus loc. sup. cit. Vide etiam Lezanam tom. 1. c. 10. n. 10. & Bonac. q. 5. punct. 2.*

Ceterum, an mulier ingrediens Religiosorum Monasterium, in quo scit hic, & nunc nullum Religiosum esse, ex eo, quod omnes ad processum vel aliud negotium exiuerint, mortaliter peccet, & penas ingrediendum incurrat.

Respondetur, quod (quamvis negandum videatur; quia cum in tali casu per ipsius ingressum nullus Religiosus perturbari possit, cessat ratio prohibitionis, & sic cessat ipsa prohibitio, *cap. cum cessante, de appell.*) probabilius affirmetur; quia reuera talis mulier ingrediendo facit contra legem sub grauius poenis id prohibentem; & per accidens est in aliquo casu non violari finem legis, quæ respicit id, quod est per se, non id, quod est per accidens, *l. nam ad ea, ff. de reg. iur.*

DVBITATIO LXXIV.

An sub eadem prohibitione comprehendantur etiam Imperatrices, Reginae & ipsarum filiae.

SVMMARIVM.

- 1 Imperatrices, Reginae, & ipsarum filiae non comprehenduntur sub eadem prohibitionem; quia Pontifex de his mentionem non facit sicut opus erat pro reuocatione, potè superioris ordinis.
- 2 Religiosi eas admittentes non contraveniunt dicti motus prohibitioni, quamvis illa nullum ingrediendi privilegium habeant.
- 3 Mulieres aliae, hoc est seniores, & selectae ingredi possunt cum Imperatricibus, & Reginae ratione decentiae.

RESPONDETUR negativè: quia Pontifex in dicto Motu, Regularium personarum, reuocans facultates mulierum cuiuscunque conditionis, explicat etiam si sint Comitissae, Marchionissae, vel Ducissae; vbi Imperatricum, Reginarum, filiarum mentionem non facit; cum quidem ipsarum, vt pote in superiori ordine, mentionem facere deberet, si eas comprehendere vellet. Quapropter dicendum, quod cum summus Pontifex in enumeratione talium personarum in dignitate constitutarum non progrediatur ad alias in maiori dignitate constitutas, noluit suam constitutionem ulterius ad eas extendere, consequenter etiam dicendum, quod nec ipsae ingrediendo Monasteria Religiosorum, nec Religiosi illas admittendo contraveniant dicti Motus prohibitioni.

Et hoc verum est, quamvis illae nullum ingrediendi hæc Monasteria privilegium haberent, quia in dicta prohibitionem non exprimuntur, & sic non includuntur, quin potius ex dictis tacite excluduntur, nec alibi reperitur ius prohibens sub mortali ingressum fœminarum in Monasteria Religiosorum, vt bene obseruat Suar. de cens. tom. 5. disp. 2.2. sect. 6. n. 12. quapropter dicendum, quod prædictæ Reginae, Imperatrices, ac ipsarum filiae possint in Monasteria virorum ingredi, etiam si nullum habeant privilegium ingrediendi, quia non est opus privilegio, vbi non est prohibitio. Vide Suar. de relig. lib. 1. c. 7. n. 5. *Rodr. 1. 99. Regul. q. 48. art. 1. & in Exposit. huius Motus proprii Pij V. n. 3. Lezanam loco supra cit. & Bonac. de claus. q. 5. punct. 2. n. 5.*

Thom. Delbene de Immunit. Eccl. Pars I. l.

An autem simul cum Imperatricibus, Reginae, &c. aut cum aliis Mulieribus (quibus ingressus in Monasteria virorum est concessus) ingredi mulieres aliae possint, illas comitari consuevit.

Respondetur, quod (licet nonnulli, vt *Rodr. in exposit. dicti Motus Pij V. & Bonac. cit. q. 5. punct. 4. n. 3.* simpliciter affirmant ex eo, quia non videtur Pontifex velle, quod illae ingrediantur aliter, ac ipsarum dignitatem decet; & sanet *c. licet, de priuileg. in 6.* vbi priuilegium alicui ad sacra tempore interdicti audienda concessum extenditur etiam ad personas cum comitari consuevit) tamen probabilius sit dicere ingredi posse cum eis mulieres tantum paucas, seniores, & probatae vitae, licet à pluribus illae comitari consueverint; arg. Motus Greg. XIII. qui incipit: *Dubiis, quae emergunt*; vbi Pontifex statuit, quod Prælati in casu necessitatis Monasteria Monialium ingressuri, ingrediantur comitati tantum à viris paucis senioribus, & religiosis (id est probatae vitae) licet à pluribus comitari soliti fuerint; & ratio est, quia cum in casu nostro prohibitio sit ratione decentiae Monasteriorum, ea maxime in casu nostro attendi debet: præsertim cum sit valde indecens, quod omnes puellae dictas mulieres comitari consuevit Monasterium ingrediantur; atque hinc patet ad fundamenta contraria.

DVBITATIO LXXV.

An sub eadem prohibitionem comprehendantur etiam mulieres Monasteriorum virorum fundatrices.

SVMMARIVM.

- 1 Mulieres Monasteriorum Virorum fundatrices non comprehenduntur in dicta prohibitionem, vbi vide quomodo Gregorius XIII. derogauerit Regulæ Fratrum Minorum, & quidnam indulerit circa fundatrices.
- 2 Indultum Minorum competit habentibus similem Regulam.
- 3 Superior non presumitur velle statuti Inferiorum derogare, nisi id exprimat.

RESPONDETUR, quod (cum Gregorius XIII consultus, an hic Motus Pij V. Regularium personarum, deroget Regulæ Fratrum Minorum concedenti, quod mulieres stirpis Regiae, & quæcunque talis Ordinis fundatrices possint decenter Comitæ eorum Monasteria ingredi, responderit, teste *Rodr. tom. 1. 99. Regul. q. 48. art. 2. Sorbo verb. Ingressus Monast. Monial. in fine, & Bonac. de claus. q. 5. punct. 2. n. 3.* non derogare prædictæ Fratrum Minorum Regulæ quoad Reginas, quarum nomine ex dictis præcedenti dubitatione comprehenduntur etiam filiae, & quoad fundatrices dumtaxat, consequens est, quod in quacunque alia Religione, vbi similis fuerit regula, vt permittantur ingredi fundatrices, possint etiam fundatrices ingredi, quia Gregorius XIII. non indulgendo, sed declarando dixit, non derogari per dictum Motum Pij V. prædictæ Fratrum Minorum Regulæ: quapropter cum sit eadem ratio de quacunque alia Religione habente similem Regulam, idem quoque de quacunque alia Religione dicendum erit (præsertim, quia Superior non presumitur velle statuti Inferiorum derogare, nisi id exprimat) etsi non idem dicendum sit de aliis Religionibus, in quibus non est similis Regula. Vide *Rodr. loc. cit. & in exposit. dicti Motus Pij V. n. 3. Bonac. vbi supra, & Lezanam tom. 1. c. 10. n. 10.*